

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (WE) Nr 715/2009**z dnia 13 lipca 2009 r.****w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowych gazu ziemnego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1775/2005****(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 95,

uwzględniając wniosek Komisji,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Regionów ⁽²⁾,stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w art. 251 Traktatu ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Rynek wewnętrzny gazu ziemnego, który jest stopniowo realizowany od 1999 roku, ma na celu zapewnienie prawdziwej możliwości wyboru wszystkim konsumentom we Wspólnocie, bez względu na to czy są to obywatele, czy przedsiębiorstwa, stworzenie nowych możliwości gospodarczych oraz zwiększenie poziomu handlu transgranicznego, aby osiągnąć w ten sposób zwiększenie wydajności, konkurencyjne ceny i wyższe standardy usług oraz przyczynić się do bezpieczeństwa dostaw i stabilności.
- (2) Dyrektywa 2003/55/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2003 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego ⁽⁴⁾ oraz rozporządzenie (WE) nr 1775/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 września 2005 r. w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowych gazu ziemnego ⁽⁵⁾ wniosły znaczący wkład w tworzenie takiego rynku wewnętrznego gazu ziemnego.
- (3) Doświadczenie zdobyte podczas wprowadzania w życie i monitorowania pierwszego zestawu „Wytycznych dotyczących dobrych praktyk”, przyjętych przez Europejskie Forum Regulacji Gazu („forum madryckie”) w 2002 r. pokazuje, że w celu zapewnienia pełnego wprowadzenia w życie zasad ustanowionych w tych wytycznych we wszystkich państwach członkowskich oraz w celu zapewnienia minimalnej gwarancji równego dostępu do rynku, należy przewidzieć, że staną się one prawnie egzekwowalne.

⁽¹⁾ Dz.U. C 211 z 19.8.2008, s. 23.

⁽²⁾ Dz.U. C 172 z 5.7.2008, s. 55.

⁽³⁾ Opinia Parlamentu Europejskiego z dnia 9 lipca 2008 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym), wspólne stanowisko Rady z dnia 9 stycznia 2009 r. (Dz.U. C 75 E z 31.3.2009, s. 38) oraz stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 22 kwietnia 2009 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym). Decyzja Rady z dnia 25 czerwca 2009 r.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 176 z 15.7.2003, s. 57.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 289 z 3.11.2005, s. 1.

- (4) Drugi zbiór wspólnych zasad zatytułowany „Drugie wytyczne dotyczące dobrych praktyk” został przyjęty na spotkaniu forum madryckiego, które odbyło się w dniach 24–25 września 2003 r. i celem niniejszego rozporządzenia jest ustanowienie, na podstawie tych wytycznych, podstawowych zasad i przepisów dotyczących dostępu do sieci, usług związanych z dostępem stron trzecich, zarządzania ograniczeniami, przejrzystości, bilansowania i handlu prawami dostępu do zdolności.
- (5) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego ⁽⁶⁾ przewiduje możliwość istnienia operatora połączonych systemów przesyłu i dystrybucji. Dlatego też zasady określone w niniejszym rozporządzeniu nie wymagają wprowadzania zmian w organizacji krajowych systemów przesyłu i dystrybucji, jeśli jest ona zgodna z odpowiednimi przepisami tej dyrektywy.
- (6) Zakres niniejszego rozporządzenia obejmuje gazociągami wysokociśnieniowymi podłączające lokalnych dystrybutorów do sieci gazowych, które nie są przede wszystkim wykorzystywane do celów dystrybucji lokalnej.
- (7) Należy określić kryteria, według których ustalane są taryfy za dostęp do sieci w celu zapewnienia, aby kryteria te były w pełni zgodne z zasadą niedyskryminacji oraz potrzebami dobrze funkcjonującego rynku wewnętrznego oraz aby w pełni uwzględniały one potrzebę zachowania integralności systemu i odzwierciedlały rzeczywiście poniesione koszty w zakresie, w jakim koszty te odpowiadają kosztom, jakie ponosi porównywalny pod względem skuteczności i struktury operator sieci oraz aby były przejrzyste, zapewniając jednocześnie odpowiedni zwrot nakładów inwestycyjnych oraz, w stosownych przypadkach, uwzględniając analizę porównawczą taryf przeprowadzoną przez organy regulacyjne.
- (8) Przy kalkulacji taryf za dostęp do sieci, ważne jest uwzględnienie rzeczywiście poniesionych kosztów w zakresie, w jakim koszty te odpowiadają kosztom, jakie ponosi porównywalny pod względem skuteczności i struktury operator sieci oraz są przejrzyste, jak również potrzebę zapewnienia odpowiedniego zwrotu nakładów inwestycyjnych oraz zachęt do budowania nowej infrastruktury, w tym również szczególnego traktowania regulacyjnego nowych inwestycji, jak przewidziano w dyrektywie 2009/73/WE. W związku z tym, a w szczególności jeżeli istnieje skuteczna konkurencja między gazociągami, właściwe będzie rozważenie przeprowadzenia analizy porównawczej taryf przez organy regulacyjne.
- (9) Korzystanie z mechanizmów rynkowych, takich jak aukcje, w celu określenia taryf, musi być zgodne z przepisami zawartymi w dyrektywie 2009/73/WE.

⁽⁶⁾ Zob. s. 94 niniejszego Dziennika Urzędowego.

- (10) W celu zapewnienia, aby usługi związane z dostępem stron trzecich były wystarczająco kompatybilne, jak również w celu czerpania korzyści wynikających z dobrze funkcjonującego rynku wewnętrznego gazu ziemnego, konieczne jest zapewnienie w całej Wspólnocie wspólnego minimalnego standardu usług związanych z dostępem stron trzecich.
- (11) Istnieją obecnie we Wspólnocie przeszkody w sprzedaży gazu na równych warunkach, bez dyskryminacji lub niekorzystnych warunków. W szczególności nie we wszystkich państwach członkowskich istnieje już niedyskryminacyjny dostęp do sieci lub równie skuteczny nadzór regulacyjny i nadal występują rynki odizolowane.
- (12) W celu dokończenia budowy rynku wewnętrznego gazu ziemnego, konieczne jest osiągnięcie wystarczającego poziomu zdolności w zakresie transgranicznych połączeń wzajemnych oraz wspieranie integracji rynku.
- (13) W komunikacie Komisji z dnia 10 stycznia 2007 r. zatytułowanym „Polityka energetyczna dla Europy”, zwrócono uwagę na znaczenie dokończenia budowy rynku wewnętrznego gazu ziemnego oraz stworzenia równych warunków działania dla wszystkich przedsiębiorstw gazowych we Wspólnocie. Komunikaty Komisji z dnia 10 stycznia 2007 r. zatytułowane „Perspektywy rynku wewnętrznego gazu i energii elektrycznej” oraz „Dochodzenie w ramach art. 17 rozporządzenia (WE) nr 1/2003 w odniesieniu do europejskich sektorów gazu i energii elektrycznej (raport końcowy)” wykazały, że obecne zasady i środki nie zapewniają niezbędnych ram ani utworzenia potencjału połączeń wzajemnych dla osiągnięcia celu, jakim jest właściwie funkcjonujący, skuteczny i otwarty rynek wewnętrzny.
- (14) Oprócz pełnego wdrożenia istniejących ram regulacyjnych, ramy regulacyjne rynku wewnętrznego gazu ziemnego określone w rozporządzeniu (WE) nr 1775/2005 powinny zostać dostosowane zgodnie z tymi komunikatami.
- (15) W szczególności niezbędna jest wzmocniona współpraca i koordynacja między operatorami systemów przesyłowych w celu opracowania kodeksów sieci dla udostępnienia skutecznego i przejrzystego transgranicznego dostępu do sieci przesyłowych i zarządzania nim, jak również w celu zapewnienia skoordynowanego i dostatecznie wybiegającego w przyszłość planowania i odpowiedniego rozwoju technicznego systemu przesyłowego we Wspólnocie, łącznie z utworzeniem zdolności połączeń wzajemnych, z odpowiednim uwzględnieniem środowiska. Kodeksy sieci powinny być zgodne z wytycznymi ramowymi, które z natury są niewiążące („wytyczne ramowe”) i które opracowywane są przez Agencję ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki ustanowioną na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 713/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. ustanawiające Agencję ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki⁽¹⁾ („Agencja”). Agencja powinna uczestniczyć w opartym o fakty przeglądzie projektów kodeksów sieci, w tym również w zakresie ich zgodności z wytycznymi ramowymi oraz powinna mieć możliwość zalecania ich przyjęcia przez Komisję. Agencja powinna dokonywać oceny proponowanych zmian kodeksów sieci oraz powinna mieć możliwość zalecania ich przyjęcia przez Komisję. Operatorzy systemów przesyłowych powinni eksploatować swoje sieci zgodnie z tymi kodeksami sieci.
- (16) W celu zapewnienia optymalnego zarządzania siecią przesyłu gazu we Wspólnocie, należy ustanowić europejską sieć operatorów systemów przesyłowych gazu („ENTSO gazu”). Zadania ENTSO gazu powinny być wykonywane zgodnie ze wspólnotowymi zasadami konkurencji, które w dalszym ciągu mają zastosowanie do decyzji ENTSO gazu. Zadania ENTSO gazu powinny zostać właściwie określone, a metody pracy powinny zapewniać skuteczność, przejrzystość oraz reprezentatywność ENTSO gazu. Kodeksy sieci przygotowane przez ENTSO gazu nie mają na celu zastąpienie niezbędnych krajowych kodeksów sieci dotyczących kwestii innych niż transgraniczne. Biorąc pod uwagę, że bardziej skuteczny postęp można osiągnąć poprzez podejście na poziomie regionalnym, operatorzy systemów przesyłowych powinni ustanowić struktury regionalne w ramach ogólnej struktury współpracy, przy jednoczesnym zapewnieniu, aby wyniki na poziomie regionalnym były zgodne z kodeksami sieci i z niewiążącymi dziesięcioletnimi planami rozwoju sieci na poziomie wspólnotowym. Współpraca w ramach takich struktur regionalnych opiera się na założeniu skutecznego rozdziału działalności sieciowej od działalności w zakresie produkcji i dostaw. W braku takiego rozdziału, współpraca regionalna między operatorami systemów przesyłowych stwarza ryzyko zachowania antykonkurencyjnego. Państwa członkowskie powinny promować współpracę oraz monitorować efektywność eksploatacji sieci na poziomie regionalnym. Współpraca na poziomie regionalnym powinna być zgodna z dążeniem do utworzenia konkurencyjnego i sprawnego rynku wewnętrznego gazu.
- (17) Wszyscy uczestnicy rynku są zainteresowani spodziewanymi pracami ENTSO gazu. Z tego względu skuteczny proces konsultacji ma kluczowe znaczenie, zaś istotną rolę powinny odegrać istniejące struktury, które zostały ustanowione w celu ułatwienia i usprawnienia procesu konsultacji, takie jak Europejskie Stowarzyszenie na rzecz Płynności Wymiany Energii, krajowe organy regulacji energetyki lub Agencja.
- (18) W celu zapewnienia większej przejrzystości w zakresie rozwoju sieci przesyłu gazu we Wspólnocie, ENTSO gazu sporządza, publikuje i regularnie aktualizuje dziesięcioletni niewiążący plan rozwoju sieci o zasięgu wspólnotowym („plan rozwoju sieci o zasięgu wspólnotowym”). Do tego planu rozwoju sieci należy włączyć wykonalne sieci przesyłu gazu oraz niezbędne wzajemne połączenia regionalne, o istotnym znaczeniu z punktu widzenia handlu lub bezpieczeństwa dostaw.

(¹) Zob. s. 1 niniejszego Dziennika Urzędowego.

- (19) Aby doprowadzić do wzmocnienia konkurencji poprzez płynne rynki hurtowe gazu ważne jest, aby handel gazem mógł przebiegać niezależnie od jego umiejscowienia w systemie. Cel ten może zostać osiągnięty jedynie w drodze zapewnienia użytkownikom sieci swobody niezależnego rezerwowania zdolności na wejściu i wyjściu z systemu, w następstwie czego przesył gazu następuje w ramach stref, a nie ścieżek kontraktowych. Priorytetowe traktowanie systemów wejścia-wyjścia w celu wspierania konkurencji zostało już wyrażone przez większość zainteresowanych stron na VI forum madryckim w dniach 30–31 października 2002 r. Taryfy nie powinny być uzależnione od trasy transportu. Z tego względu taryfa określona dla jednego punktu wejścia lub większej ich liczby nie powinna być związana z taryfą określoną dla jednego punktu wyjścia lub większej ich liczby i odwrotnie.
- (20) Odniesienia do zharmonizowanych umów przesyłowych w kontekście niedyskryminacyjnego dostępu do sieci operatorów systemu przesyłowego nie oznaczają, że warunki umów przesyłowych danego operatora systemu w państwie członkowskim muszą być takie same, jak warunki umów innego operatora systemu przesyłowego w tym lub w innym państwie członkowskim, chyba że zostaną ustalone minimalne wymogi, jakie muszą spełniać wszystkie umowy przesyłowe.
- (21) W sieciach gazowych mają miejsce istotne ograniczenia kontraktowe. Dlatego zasady zarządzania ograniczeniami i alokacji zdolności w przypadku nowych lub nowo negocjowanych umów opierają się na zwolnieniu niewykorzystanej zdolności poprzez umożliwienie użytkownikom sieci podnajmu lub odsprzedaży zakontraktowanej zdolności i na obowiązku oferowania na rynku przez operatorów sieci przesyłowych niewykorzystanej zdolności z co najmniej jednodniowym wyprzedzeniem i na zasadach przerywanych. Z uwagi na znaczny udział istniejących umów i potrzebę stworzenia prawdziwie równych warunków działania dla użytkowników nowej i istniejącej zdolności, zasady te muszą być stosowane do całej zakontraktowanej zdolności, łącznie z istniejącymi umowami.
- (22) Mimo iż obecnie we Wspólnocie fizyczne ograniczenia w sieci rzadko są problemem, w przyszłości mogą się nim stać. Dlatego też ważne jest ustanowienie podstawowych zasad dotyczących alokacji ograniczonej zdolności w takich okolicznościach.
- (23) Monitorowanie rynku dokonywane w ciągu ostatnich lat przez krajowe organy regulacyjne oraz przez Komisję wykazało, że obecne wymogi przejrzystości oraz zasady określające dostęp do infrastruktury nie są wystarczające do zapewnienia prawdziwego, sprawnie funkcjonującego, otwartego i skutecznego rynku wewnętrznego gazu.
- (24) Niezbędny jest równy dostęp do informacji dotyczących materialnego stanu i skuteczności systemu, aby umożliwić wszystkim uczestnikom rynku ocenę ogólnej sytuacji w zakresie popytu i podaży oraz zidentyfikowanie przyczyn wahań cen hurtowych. Obejmuje to dokładniejsze informacje dotyczące podaży i popytu, zdolności sieci, przepływów oraz utrzymywania, bilansowania oraz dostępności i wykorzystania instalacji magazynowych. Znaczenie tych informacji dla funkcjonowania rynku wymaga złagodzenia istniejących ograniczeń publikacji wynikających z obowiązku zachowania poufności.
- (25) Wymogi dotyczące poufności w odniesieniu do informacji handlowych podlegających szczególnej ochronie są jednak szczególnie istotne w przypadku danych handlowych o charakterze strategicznym dla przedsiębiorstwa, w przypadku gdy istnieje tylko jeden użytkownik instalacji magazynowej, lub w przypadku gdy dane dotyczą punktów wyjścia w ramach systemu lub podsystemu, które nie są połączone z innym systemem przesyłu lub dystrybucji, lecz z jednym przemysłowym odbiorcą końcowym, gdy publikacja takich danych wyjawiałaby informacje poufne dotyczące procesu produkcji tego odbiorcy.
- (26) W celu zwiększenia zaufania do rynku, jego uczestnicy muszą mieć pewność, że ci, którzy dopuszczają się postępowania noszącego znamiona nadużycia, mogą podlegać skutecznym, proporcjonalnym i odstraszającym sankcjom. Właściwe organy powinny mieć możliwość skutecznego prowadzenia dochodzeń w przypadku zarzutów nadużyć rynkowych. W tym celu właściwe organy muszą mieć dostęp do danych zawierających informacje dotyczące decyzji operacyjnych podejmowanych przez przedsiębiorstwa dostarczające gaz. Na rynku gazu wszystkie te decyzje są przekazywane operatorom systemów w postaci rezerwacji zdolności, nominacji oraz zrealizowanych przepływów. Operatorzy systemów powinni przechowywać te informacje tak, aby były łatwo dostępne dla właściwych organów przez określony okres czasu. Właściwe organy powinny ponadto regularnie monitorować przestrzeganie tych zasad przez operatorów systemu przesyłowego.
- (27) W niektórych państwach członkowskich dostęp do instalacji magazynowych gazu i instalacji skroplonego gazu ziemnego („LNG”) jest niewystarczający, w związku z czym niezbędna jest poprawa wdrażania istniejących zasad. W następstwie obserwacji rynku przeprowadzonej przez Europejski Organ Nadzoru Energii Elektrycznej i Gazu stwierdzono, że dobrowolne wytyczne dotyczące dobrych praktyk w zakresie dostępu stron trzecich dla operatorów systemu magazynowego, ustalone wspólnie przez wszystkie zainteresowane strony sektora podczas forum madryckiego, są niewystarczająco stosowane i w związku z tym należy im nadać moc wiążącą.
- (28) Niedyskryminacyjne i przejrzyste systemy bilansowania gazu, stosowane przez operatorów systemów przesyłowych, stanowią ważne mechanizmy, szczególnie dla nowych podmiotów wchodzących na rynek, którzy mogą napotykać na więcej trudności w bilansowaniu swojego portfela całkowitej sprzedaży niż spółki już prowadzące działalność na danym rynku. Dlatego też niezbędne jest ustanowienie zasad mających na celu zapewnienie, aby operatorzy systemów przesyłowych posługiwali się takimi mechanizmami w sposób zgodny z równymi, przejrzystymi i gwarantującymi skuteczną dostęp do sieci warunkami.
- (29) Handel prawami dostępu do zdolności na rynku pierwotnym stanowi ważny element rozwoju konkurencyjnego rynku i tworzenia jego płynności. Dlatego też niniejsze rozporządzenie ustanawia podstawowe zasady dotyczące takiego handlu.

- (30) Krajowe organy regulacyjne powinny zapewniać przestrzeganie zasad zawartych w niniejszym rozporządzeniu oraz wytycznych przyjętych w oparciu o nie.
- (31) W wytycznych załączonych do niniejszego rozporządzenia określone są, na podstawie „Drugich wytycznych dotyczących dobrych praktyk”, szczegółowe zasady dotyczące ich wprowadzania w życie. W stosownych przypadkach zasady te będą z czasem ulegały zmianie, uwzględniając różnice między krajowymi systemami gazowymi.
- (32) Proponując zmiany do wytycznych załączonych do niniejszego rozporządzenia, Komisja powinna zapewnić przeprowadzenie wcześniejszych konsultacji ze wszystkimi właściwymi stronami, których te wytyczne dotyczą, reprezentowanymi przez organizacje branżowe oraz z państwami członkowskimi uczestniczącymi w forum madryckim.
- (33) Państwa członkowskie oraz właściwe organy krajowe powinny zostać zobowiązane do dostarczania Komisji stosownych informacji. Takie informacje powinny być traktowane przez Komisję jako poufne.
- (34) Niniejsze rozporządzenie i wytyczne przyjęte zgodnie z tym rozporządzeniem pozostają bez uszczerbku dla stosowania wspólnotowych zasad konkurencji.
- (35) Środki niezbędne dla wykonania niniejszego rozporządzenia powinny zostać przyjęte zgodnie z decyzją Rady 1999/468/WE z dnia 28 czerwca 1999 r. ustanawiającą procedury wykonywania uprawnień wykonawczych przyznanym Komisji⁽¹⁾.
- (36) W szczególności należy przyznać Komisji uprawnienia do ustanawiania lub przyjmowania wytycznych niezbędnych do zapewnienia minimalnego stopnia harmonizacji wymaganego dla osiągnięcia celów niniejszego rozporządzenia. Ponieważ środki te mają zasięg ogólny i mają na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszego rozporządzenia poprzez jego uzupełnienie nowymi elementami innymi niż istotne, muszą one zostać przyjęte zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, przewidzianą w art. 5a decyzji 1999/468/WE.
- (37) Ponieważ cel niniejszego rozporządzenia, mianowicie ustanowienie sprawiedliwych zasad dotyczących warunków dostępu do sieci przesyłowych gazu ziemnego, instalacji magazynowych i instalacji LNG nie może być osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast możliwe jest lepsze jego osiągnięcie na poziomie Wspólnoty, Wspólnota może przyjąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule, niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.
- (38) Z uwagi na zakres zmian wprowadzonych w rozporządzeniu (WE) nr 1775/2005 pożądanym jest, ze względów przejrzystości i racjonalizacji, aby przepisy te zostały ujednolicone i ujęte w jednym tekście w nowym rozporządzeniu,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Przedmiot i zakres stosowania

Niniejsze rozporządzenie ma na celu:

- ustanowienie niedyskryminacyjnych zasad określających warunki dostępu do systemów przesyłowych gazu ziemnego z uwzględnieniem specyfiki rynków krajowych i regionalnych w celu zapewnienia właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego gazu;
- ustanowienie niedyskryminacyjnych zasad określających warunki dostępu do instalacji LNG oraz instalacji magazynowych z uwzględnieniem specyfiki rynków krajowych i regionalnych; oraz
- ułatwienie powstania właściwie funkcjonującego i przejrzystego rynku hurtowego charakteryzującego się wysokim poziomem bezpieczeństwa dostaw gazu i zapewnienie mechanizmów na rzecz harmonizacji zasad dostępu do sieci dotyczących transgranicznej wymiany gazu.

Cele, o których mowa w akapicie pierwszym, obejmują ustanawianie zharmonizowanych zasad dotyczących taryf, lub metod ich kalkulacji, za dostęp do sieci — ale nie do instalacji magazynowych, ustanowienie usług związanych z dostępem stron trzecich i zharmonizowanych zasad alokacji zdolności i zarządzania ograniczeniami, określenie wymogów w zakresie przejrzystości, zasad bilansowania oraz opłat za niebilansowanie, a także ułatwianie handlu zdolnościami.

Niniejsze rozporządzenie, z wyjątkiem art. 19 ust. 4, stosuje się jedynie do instalacji magazynowych objętych art. 33 ust. 3 lub 4 dyrektywy 2009/73/WE.

Państwa członkowskie mogą ustanowić jednostkę lub podmiot, zgodnie z dyrektywą 2009/73/WE, do celów wypełnienia jednej lub większej liczby funkcji przypisanych zwykle operatorowi systemu przesyłowego, podlegający wymogom niniejszego rozporządzenia. Taka jednostka lub podmiot podlega procedurze certyfikacji zgodnie z art. 3 niniejszego rozporządzenia oraz mianowaniu zgodnie z art. 10 dyrektywy 2009/73/WE.

Artykuł 2

Definicje

1. Na użytek niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- „przesył” oznacza transport gazu ziemnego siecią składającą się głównie z gazociągów wysokociśnieniowych, inną niż sieć gazociągów kopalnianych i inną niż część wysokociśnieniowych gazociągów używanych głównie w ramach dystrybucji lokalnej gazu ziemnego, w celu dostarczenia go odbiorcom, z wyłączeniem dostaw;

(¹) Dz.U. L 184 z 17.7.1999, s. 23.

- 2) „umowa przesyłowa” oznacza umowę, którą operator systemu przesyłowego zawarł z użytkownikiem sieci w celu świadczenia usługi przesyłu;
  - 3) „zdolność” oznacza maksymalny przepływ — wyrażony w normalnych metrach sześciennych na jednostkę czasu lub w jednostkach energii na jednostkę czasu — do którego użytkownik sieci jest uprawniony zgodnie z postanowieniami umowy przesyłowej;
  - 4) „niewykorzystana zdolność” oznacza zdolność ciągłą, jaką użytkownik sieci nabył zgodnie z umową przesyłową, ale na którą nie złożył nominacji w terminie określonym w umowie;
  - 5) „zarządzanie ograniczeniami” oznacza portfelowe zarządzanie zdolnościami operatora systemu przesyłowego w celu optymalnego i maksymalnego wykorzystania zdolności technicznej oraz wykrycie we właściwym czasie przyszłych ograniczeń oraz wąskich gardeł;
  - 6) „rynek wtórny” oznacza rynek zdolności, którymi handluje się w inny sposób niż na rynku pierwotnym;
  - 7) „nominacja” oznacza wcześniejsze powiadomienie operatora systemu przesyłowego przez użytkownika sieci o faktycznej ilości gazu, którą użytkownik sieci chciałby zatłoczyć do systemu lub z niego odebrać;
  - 8) „renominação” oznacza powiadomienie operatora o skorygowanej nominacji;
  - 9) „integralność systemu” w odniesieniu do sieci przesyłowej, włączając w to niezbędne instalacje przesyłowe, oznacza każdą sytuację, w której ciśnienie i jakość gazu ziemnego pozostaje wewnątrz przedziału, którego dolną i górną granicę określa operator systemu przesyłowego, tak, że przesył gazu ziemnego jest zapewniony z technicznego punktu widzenia;
  - 10) „okres bilansowania” oznacza okres, w którym odbiór pewnej ilości gazu ziemnego z systemu, wyrażonej w jednostkach energii, musi być wyrównany przez każdego użytkownika sieci poprzez zatłoczenie tej samej ilości gazu do sieci przesyłowej zgodnie z umową przesyłową lub kodexem sieci;
  - 11) „użytkownik sieci” oznacza odbiorcę lub potencjalnego odbiorcę usług świadczonych przez operatora systemu przesyłowego, jak również samych operatorów systemu przesyłowego w takim zakresie, w jakim jest to niezbędne dla wypełniania ich funkcji związanych z przesyłem;
  - 12) „usługi przerywane” oznaczają usługi oferowane przez operatora systemu przesyłowego w odniesieniu do zdolności przerywanej;
  - 13) „zdolność przerywana” oznacza zdolność przesyłową gazu, która może zostać przerwana przez operatora systemu przesyłowego zgodnie z warunkami określonymi w umowie przesyłowej;
  - 14) „usługi długoterminowe” oznaczają usługi, które operator systemu przesyłowego oferuje na okres jednego roku lub dłużej;
  - 15) „usługi krótkoterminowe” oznaczają usługi, które operator systemu przesyłowego oferuje na okres krótszy niż rok;
  - 16) „zdolność ciągła” oznacza zdolność przesyłową gazu zagwarantowaną w umowie przez operatora systemu przesyłowego jako zdolność nieprzerwywana;
  - 17) „usługi ciągłe” oznaczają usługi oferowane przez operatora systemu przesyłowego w odniesieniu do zdolności ciągłej;
  - 18) „zdolność techniczna” oznacza maksymalną zdolność ciągłą, jaką operator systemu przesyłowego może zaoferować użytkownikom sieci, biorąc pod uwagę integralność systemu i wymagania eksploatacyjne sieci przesyłowej;
  - 19) „zakontraktowana zdolność” oznacza zdolność, jaką operator systemu przesyłowego przydzielił użytkownikowi sieci na podstawie umowy przesyłowej;
  - 20) „dostępna zdolność” oznacza część zdolności technicznej, która nie została przydzielona i w danym momencie jest nadal dostępna w ramach systemu;
  - 21) „ograniczenia kontraktowe” oznaczają sytuację, w której poziom zapotrzebowania na zdolność ciągłą przekracza zdolność techniczną;
  - 22) „rynek pierwotny” oznacza rynek, na którym zdolność sprzedawana jest bezpośrednio przez operatora systemu przesyłowego;
  - 23) „ograniczenia fizyczne” oznaczają sytuację, w której poziom zapotrzebowania na faktyczne dostawy przekracza zdolność techniczną w określonym momencie.
  - 24) „zdolność instalacji LNG” oznacza zdolność terminalu LNG do skraplania gazu ziemnego lub do importu, wyładunku, wykonywania usług pomocniczych, tymczasowego magazynowania i regazyfikacji LNG;
  - 25) „pojemność” oznacza objętość gazu, do której magazynowania jest uprawniony użytkownik instalacji magazynowej;
  - 26) „zdolność wytlaczania” oznacza wydajność, z jaką użytkownik instalacji magazynowej ma prawo pobierać gaz z instalacji magazynowej;
  - 27) „zdolność zatłaczania” oznacza wydajność, z jaką użytkownik instalacji magazynowej ma prawo zatłaczać gaz do instalacji magazynowej;
  - 28) „zdolność magazynowania” oznacza każde połączenie pojemności, zdolności zatłaczania i zdolności wytlaczania.
2. Bez uszczerbku dla definicji zawartych w ust. 1 niniejszego artykułu, stosuje się również definicje zawarte w art. 2 dyrektywy 2009/73/WE, istotne dla stosowania niniejszego rozporządzenia, z wyjątkiem definicji przesyłu w pkt 3 tego artykułu.
- Odnośzące się do przesyłu definicje zawarte w ust. 1 pkt 3–23 niniejszego artykułu stosują się w drodze analogii do instalacji magazynowych i instalacji LNG.

Artykuł 3

Certyfikacja operatorów systemu przesyłowego

1. Komisja bada wszelkie zgłoszenia decyzji w sprawie certyfikacji operatora systemu przesyłowego zgodnie z art. 10 ust. 6 dyrektywy 2009/73/WE, niezwłocznie po ich otrzymaniu. W terminie dwóch miesięcy od dnia otrzymania zgłoszenia Komisja przekazuje właściwemu krajowemu organowi regulacyjnemu swoją opinię dotyczącą zgodności z art. 10 ust. 2 lub art. 11, oraz art. 9 dyrektywy 2009/73/WE.

Podczas przygotowywania opinii, o której mowa w pierwszym akapicie, Komisja może zwrócić się do Agencji o wydanie opinii w sprawie decyzji krajowego organu regulacyjnego. W takim przypadku termin dwóch miesięcy, o którym mowa w tym akapicie zostaje przedłużony o kolejne dwa miesiące.

Jeżeli Komisja nie wyda opinii w terminie, o którym mowa w pierwszym i drugim akapicie, uznaje się, że Komisja nie wnosi sprzeciwu wobec decyzji organu regulacyjnego.

2. W terminie dwóch miesięcy od otrzymania opinii Komisji, krajowy organ regulacyjny przyjmuje ostateczną decyzję o certyfikacji operatora systemu przesyłowego, uwzględniając w najwyższym stopniu tę opinię. Decyzja organu regulacyjnego jest publikowana wraz z opinią Komisji.

3. Organy regulacyjne lub Komisja mogą w każdej chwili w czasie trwania procedury zwrócić się do operatorów systemu przesyłowego lub przedsiębiorstw prowadzących jakąkolwiek działalność w zakresie produkcji lub dostaw o dostarczenie wszelkich informacji istotnych z punktu widzenia wypełniania ich zadań zgodnie z niniejszym artykułem.

4. Organy regulacyjne oraz Komisja zachowują poufność informacji handlowych podlegających szczególnej ochronie.

5. Komisja może przyjąć wytyczne określające w sposób szczegółowy procedurę, która ma być stosowana w ramach stosowania ust. 1 i 2 niniejszego artykułu. Środki te, mające na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszego rozporządzenia poprzez jego uzupełnienie, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 28 ust. 2.

6. W przypadku gdy Komisja otrzymała zgłoszenie w sprawie certyfikacji operatora systemu przesyłowego zgodnie z art. 9 ust. 10 dyrektywy 2009/73/WE, podejmuje ona decyzję w sprawie certyfikacji. Organ regulacyjny stosuje się do decyzji Komisji.

Artykuł 4

Europejska sieć operatorów systemów przesyłowych gazu

Wszyscy operatorzy systemów przesyłowych współpracują na poziomie Wspólnoty poprzez ustanowienie ENTSO gazu, aby promować dokończenie budowy i funkcjonowania rynku wewnętrznego gazu ziemnego oraz transgranicznego handlu tym gazem i aby zapewnić optymalne zarządzanie, skoordynowaną eksploatację sieci przesyłowej gazu ziemnego oraz jej właściwy rozwój techniczny.

Artykuł 5

Ustanowienie ENTSO gazu

1. Do dnia 3 marca 2011 r. operatorzy systemów przesyłowych gazu przedkładają Komisji i Agencji projekt statutu, wykaz członków oraz projekt regulaminu wewnętrznego — w tym również regulaminu procedur konsultacji z innymi zainteresowanymi stronami — dla ENTSO gazu, która ma zostać ustanowiona.

2. Po przeprowadzeniu formalnych konsultacji z podmiotami reprezentującymi wszystkie zainteresowane strony, w szczególności użytkowników systemu, w tym również odbiorców, Agencja przedstawia Komisji opinię o projekcie statutu, wykazie członków i projekcie regulaminu w dwóch miesiący od ich otrzymania.

3. Komisja wydaje opinię w sprawie projektu statutu, wykazu członków i projektu regulaminu wewnętrznego, uwzględniając opinię Agencji przewidzianą w ust. 2, w terminie trzech miesięcy od dnia otrzymania opinii Agencji.

4. W terminie trzech miesięcy od dnia otrzymania opinii Komisji, operatorzy systemów przesyłowych ustanawiają ENTSO gazu, przyjmują i publikują jej statut i regulamin wewnętrzny.

Artykuł 6

Ustanowienie kodeksów sieci

1. Po konsultacji z Agencją, ENTSO gazu i z innymi właściwymi zainteresowanymi stronami, Komisja ustanawia roczny wykaz priorytetów ustalający obszary określone w art. 8 ust. 6, które należy uwzględnić przy opracowywaniu kodeksów sieci.

2. Komisja zwraca się do Agencji o przedłożenie jej w rozsądnym terminie, nieprzekraczającym sześciu miesięcy, niewiążących wytycznych ramowych („wytyczne ramowe”), określających jasne i obiektywne zasady opracowywania kodeksów sieci, zgodnie z art. 8 ust. 7, odnoszących się do obszarów określonych w wykazie priorytetów. Wszystkie wytyczne ramowe przyczyniają się do niedyskryminacji, skutecznej konkurencji i sprawnego funkcjonowania rynku. Na uzasadniony wniosek Agencji Komisja może przedłużyć ten termin.

3. Agencja przeprowadza formalne konsultacje z ENTSO gazu oraz z innymi właściwymi zainteresowanymi stronami w sprawie wytycznych ramowych w okresie nie krótszym niż dwa miesiące, w sposób otwarty i przejrzysty.

4. Jeżeli Komisja uzna, że wytyczne ramowe nie przyczyniają się do niedyskryminacji, skutecznej konkurencji i sprawnego funkcjonowania rynku, może się zwrócić do Agencji o przegląd wytycznych ramowych w rozsądnym terminie i o ponowne ich przedłożenie Komisji.

5. Jeżeli Agencja nie przedłoży wytycznych ramowych lub nie przedłoży ich ponownie w terminie określonym przez Komisję zgodnie z ust. 2 lub 4, Komisja sama opracowuje odnośne wytyczne ramowe.

6. Komisja zwraca się do ENTSO gazu o przedłożenie Agencji, w rozsądnym terminie, nieprzekraczającym 12 miesięcy, kodeksu sieci zgodnego z odpowiednimi wytycznymi ramowymi.

7. W terminie trzech miesięcy od dnia otrzymania kodeksu sieci — podczas którego Agencja może przeprowadzić formalne konsultacje z właściwymi zainteresowanymi stronami — Agencja przedstawia ENTSO gazu uzasadnioną opinię dotyczącą tego kodeksu sieci.

8. ENTSO gazu może zmienić kodeks sieci w świetle opinii Agencji oraz ponownie przedłożyć go Agencji.

9. Jeżeli Agencja uzna, że kodeks sieci jest zgodny z odpowiednimi wytycznymi ramowymi, przedkłada ona kodeks sieci Komisji i może zalecić jego przyjęcie w rozsądnym terminie. W przypadku nieprzyjęcia przez Komisję kodeksów, podaje ona przyczyny ich nieprzyjęcia.

10. W przypadku gdy ENTSO gazu nie opracowała kodeksu sieci w terminie określonym przez Komisję zgodnie z ust. 6, Komisja może zwrócić się do Agencji o przygotowanie projektu kodeksu sieci w oparciu o odpowiednie wytyczne ramowe. Agencja może rozpocząć dalsze konsultacje w trakcie przygotowywania projektu kodeksu sieci zgodnie z niniejszym ustępem. Agencja przedkłada Komisji projekt kodeksu sieci przygotowany zgodnie z niniejszym ustępem i może zalecić jego przyjęcie.

11. Komisja może przyjąć, z własnej inicjatywy — w przypadku gdy ENTSO gazu lub Agencja nie opracowała kodeksu sieci lub Agencja nie opracowała projektu kodeksu sieci, o którym mowa w ust. 10 niniejszego artykułu, lub na zalecenie Agencji zgodnie z ust. 9 niniejszego artykułu, jeden lub więcej kodeksów sieci w obszarach wymienionych w art. 8 ust. 6.

W przypadku gdy Komisja proponuje przyjęcie kodeksu sieci z własnej inicjatywy, konsultuje się w sprawie projektu kodeksu sieci z Agencją, ENTSO gazu i ze wszystkimi właściwymi zainteresowanymi stronami przez okres nie krótszy niż dwa miesiące. Środki te, mające na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszego rozporządzenia poprzez jego uzupełnienie, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 28 ust. 2.

12. Niniejszy artykuł pozostaje bez uszczerbku dla prawa Komisji do przyjmowania i zmiany wytycznych zgodnie z art. 23.

Artykuł 7

Zmiana kodeksów sieci

1. Projekty zmian jakiegokolwiek kodeksu sieci przyjętego zgodnie z art. 6 mogą być przedstawiane Agencji przez osoby, które mogą być zainteresowane tym kodeksem sieci, w tym również przez ENTSO gazu, operatorów systemów przesyłowych, użytkowników sieci i konsumentów. Agencja może również zaproponować zmiany z własnej inicjatywy.

2. Agencja konsultuje się ze wszystkimi zainteresowanymi stronami zgodnie z art. 10 rozporządzenia (WE) nr 713/2009. Po przeprowadzeniu takiej procedury Agencja może przedłożyć Komisji uzasadnione wnioski w sprawie zmian, wyjaśniając powody, dla których uważa, że takie wnioski są zgodne z celami kodeksów sieci określonymi w art. 6 ust. 2 niniejszego rozporządzenia.

3. Uwzględniając propozycje Agencji, Komisja może przyjąć zmiany jakiegokolwiek kodeksu sieci przyjętego zgodnie z art. 6. Środki te, mające na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszego rozporządzenia poprzez jego uzupełnienie, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 28 ust. 2.

4. Uwzględnienie proponowanych zmian w ramach procedury określonej w art. 28 ust. 2 ograniczone jest do uwzględnienia aspektów związanych z proponowaną zmianą. Zaproponowane zmiany pozostają bez uszczerbku dla innych zmian, które mogą być zaproponowane przez Komisję.

Artykuł 8

Zadania ENTSO gazu

1. ENTSO gazu opracowuje kodeksy sieci w obszarach, o których mowa w ust. 6 niniejszego artykułu, na wniosek Komisji zgodnie z art. 6 ust. 6.

2. ENTSO gazu może opracowywać kodeksy sieci w obszarach, o których mowa w ust. 6, mając na uwadze osiągnięcie celów określonych w art. 4, w przypadku gdy kodeksy te nie dotyczą obszarów objętych wnioskiem skierowanym do niej przez Komisję. Kodeksy sieci zostają przedłożone Agencji do zaopiniowania. Opinia ta jest należycie uwzględniona przez ENTSO gazu.

3. ENTSO gazu przyjmuje:

a) wspólne narzędzia eksploatacji sieci w celu zapewnienia koordynacji eksploatacji sieci w warunkach normalnych i w sytuacjach nadzwyczajnych, w tym również wspólną skalę klasyfikacji incydentów oraz plany badawcze;

b) niewiążący dziesięcioletni plan rozwoju sieci o zasięgu wspólnotowym („plan rozwoju sieci o zasięgu wspólnotowym”), wraz z europejską prognozą dotyczącą dostaw, co dwa lata;

c) zalecenia w sprawie koordynacji współpracy technicznej między wspólnotowymi operatorami systemów przesyłowych i operatorami systemów przesyłowych z krajów trzecich;

d) roczny program prac;

e) sprawozdanie roczne;

f) coroczne letnie i zimowe prognozy dotyczące dostaw.

4. Europejska prognoza dotycząca dostaw, o której mowa w ust. 3 lit. b), obejmuje ogólną zdolność systemu gazowego do zaspokajania obecnego i przewidywanego zapotrzebowania na gaz w następującym okresie pięcioletnim, a także w okresie między piątym a dziesiątym rokiem od daty tej prognozy. Europejska prognoza dotycząca dostaw opiera się na krajowych prognozach dotyczących dostaw, przygotowanych przez poszczególne operatorów systemów przesyłowych.

5. Roczny program prac, o którym mowa w ust. 3 lit. d) zawiera wykaz i opis kodeksów sieci, które mają zostać opracowane, plan koordynacji eksploatacji sieci oraz działania w zakresie badań i rozwoju, które mają zostać zrealizowane w danym roku, jak również orientacyjny harmonogram.

6. Kodeksy sieci, o których mowa w ust. 1 i 2, obejmują następujące obszary, uwzględniając w stosownych przypadkach specyfikę regionu:

- a) zasady bezpieczeństwa i niezawodności sieci;
- b) zasady przyłączenia do sieci;
- c) zasady dostępu stron trzecich;
- d) zasady wymiany danych i rozliczeń;
- e) zasady interoperacyjności;
- f) procedury operacyjne w sytuacjach awaryjnych;
- g) zasady alokacji zdolności i zarządzania ograniczeniami;
- h) zasady dotyczące wymiany handlowej w odniesieniu do technicznej i eksploatacyjnej organizacji usług dostępu do sieci i bilansowania systemu;
- i) zasady przejrzystości;
- j) zasady dotyczące bilansowania, w tym związane z siecią zasady dotyczące procedury nominacji, zasady dotyczące opłat za niezbilansowanie oraz zasady dotyczące bilansowania operacyjnego między systemami operatorów systemów przesyłowych;
- k) zasady dotyczące zharmonizowanych struktur taryf przesyłowych;
- l) efektywność energetyczna sieci gazowych.

7. Kodeksy sieci są opracowywane dla kwestii transgranicznych związanych z siecią oraz kwestii integracji rynku i pozostają bez uszczerbku dla praw państw członkowskich do ustanowienia krajowych kodeksów sieci niemających wpływu na handel transgraniczny.

8. ENTSO gazu monitoruje i analizuje wdrażanie kodeksów sieci i wytycznych przyjętych przez Komisję zgodnie z art. 6 ust. 11 oraz ich wpływ na harmonizację stosowanych zasad mających na celu ułatwienie integracji rynku. ENTSO gazu przedstawia swoje ustalenia Agencji i zamieszcza wyniki analizy w sprawozdaniu rocznym, o którym mowa w ust. 3 lit. e) niniejszego artykułu.

9. ENTSO gazu udostępnia wszystkie informacje wymagane przez Agencję w celu wykonywania jej zadań zgodnie z art. 9 ust. 1.

10. ENTSO gazu przyjmuje i publikuje co dwa lata plan rozwoju sieci o zasięgu wspólnotowym, o którym mowa w ust. 3 lit. b). Plan rozwoju sieci o zasięgu wspólnotowym obejmuje modelowanie zintegrowanej sieci, opracowywanie scenariuszy, europejską prognozę dotyczącą dostaw oraz ocenę odporności systemu na awarie.

Plan rozwoju sieci o zasięgu wspólnotowym w szczególności:

- a) opiera się na krajowych planach inwestycyjnych, z uwzględnieniem regionalnych planów inwestycyjnych, o których mowa w art. 12 ust. 1, oraz — w stosownych przypadkach — wspólnotowych aspektów planowania sieci, w tym również wytycznych dla transeuropejskich sieci energetycznych zgodnie z decyzją nr 1364/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽¹⁾;
- b) w odniesieniu do połączeń transgranicznych opiera się również na uzasadnionych potrzebach różnych użytkowników sieci i obejmuje długoterminowe zobowiązania inwestorów, o których mowa w art. 14 oraz w art. 22 dyrektywy 2009/73/WE; oraz
- c) identyfikuje luki inwestycyjne, zwłaszcza w odniesieniu do zdolności transgranicznych.

W odniesieniu do akapitu drugiego lit. c) do planu rozwoju sieci o zasięgu wspólnotowym może zostać załączony przegląd barier hamujących wzrost transgranicznej zdolności sieci wynikających z różnych procedur zatwierdzania lub praktyk.

11. Agencja dokonuje przeglądu krajowych dziesięcioletnich planów rozwoju sieci, aby ocenić ich spójność z dziesięcioletnim planem rozwoju sieci o zasięgu wspólnotowym. W przypadku stwierdzenia przez Agencję niespójności między krajowym dziesięcioletnim planem rozwoju sieci a dziesięcioletnim planem rozwoju sieci o zasięgu wspólnotowym, Agencja zaleca odpowiednią zmianę krajowego dziesięcioletniego planu rozwoju sieci lub dziesięcioletniego planu rozwoju sieci o zasięgu wspólnotowym. Jeżeli taki krajowy dziesięcioletni plan rozwoju sieci jest opracowany zgodnie z art. 22 dyrektywy 2009/73/WE, Agencja zaleca właściwemu krajowemu organowi regulacyjnemu zmianę krajowego dziesięcioletniego planu rozwoju sieci zgodnie z art. 22 ust. 7 tej dyrektywy oraz informuje o tym Komisję.

12. Na wniosek Komisji, ENTSO gazu przekazuje Komisji swoje uwagi w sprawie przyjęcia wytycznych, o czym mowa w art. 23.

Artykuł 9

Monitoring prowadzony przez Agencję

1. Agencja monitoruje wykonywanie zadań ENTSO gazu, o których mowa w art. 8 ust. 1, 2 i 3 oraz składa sprawozdania Komisji.

⁽¹⁾ Dz.U. L 262 z 22.9.2006, s. 1.

Agencja monitoruje wdrażanie przez ENTSO gazu kodeksów sieci opracowanych zgodnie z art. 8 ust. 2 oraz kodeksów sieci opracowanych zgodnie z art. 6 ust. 1–10, które nie zostały jednak przyjęte przez Komisję zgodnie z art. 6 ust. 11. W przypadku gdy ENTSO gazu nie wdroży takich kodeksów sieci, Agencja zwraca się do niego z wnioskiem o należycie uzasadnione wyjaśnienie takiego stanu rzeczy. Agencja informuje Komisję o tym wyjaśnieniu i wydaje na jego temat opinię.

Agencja monitoruje i analizuje wdrażanie kodeksów sieci i wytycznych przyjętych przez Komisję, zgodnie z art. 6 ust. 11, oraz ich wpływ na harmonizację mających zastosowanie zasad, mających na celu ułatwienie integracji rynku, jak również niedyskryminację, skuteczną konkurencję i sprawne funkcjonowanie rynku, oraz składa sprawozdania Komisji.

2. ENTSO gazu przedkłada Agencji do zaopiniowania projekt planu rozwoju sieci o zasięgu wspólnotowym oraz projekt rocznego programu prac, wraz z informacjami o procedurze konsultacji oraz innymi dokumentami, o których mowa w art. 8 ust. 3.

W terminie dwóch miesięcy od dnia otrzymania projektów Agencja przedstawia ENTSO gazu i Komisji należycie uzasadnioną opinię oraz zalecenia, w przypadku gdy uzna, że projekt rocznego programu prac lub projekt planu rozwoju sieci o zasięgu wspólnotowym przedłożone przez ENTSO gazu nie przyczyniają się do niedyskryminacji, skutecznej konkurencji, sprawnego funkcjonowania rynku lub wystarczającego poziomu wzajemnych połączeń transgranicznych z dostępem dla stron trzecich.

Artykuł 10

Konsultacje

1. Przygotowując kodeksy sieci, projekt planu rozwoju sieci o zasięgu wspólnotowym oraz swój roczny program prac, o których mowa w art. 8 ust. 1, 2 i 3, ENTSO gazu prowadzi rozległe konsultacje, na wczesnym etapie oraz w sposób otwarty i przejrzysty, z udziałem wszystkich właściwych uczestników rynku oraz — w szczególności — organizacji reprezentujących wszystkie zainteresowane strony, zgodnie z regulaminem wewnętrznym, o którym mowa w art. 5 ust. 1. W konsultacjach tych uczestniczą krajowe organy regulacyjne i inne organy krajowe, przedsiębiorstwa zajmujące się dostarczaniem i produkcją gazu, użytkownicy sieci, w tym również odbiorcy, operatorzy systemów dystrybucyjnych, w tym również odpowiednie zrzeszenia branżowe, podmioty techniczne i platformy zainteresowanych stron. Celem tych konsultacji jest pozyskanie uwag i wniosków wszystkich właściwych stron w ramach procesu decyzyjnego.

2. Wszystkie dokumenty i protokoły ze spotkań dotyczących konsultacji, o których mowa w ust. 1 podaje się do wiadomości publicznej.

3. Przed przyjęciem rocznego programu prac oraz kodeksów sieci, o których mowa w art. 8 ust. 1, 2 i 3, ENTSO gazu informuje, w jaki sposób uwagi otrzymane podczas konsultacji zostały uwzględnione. Podaje również przyczyny, w przypadku gdy uwagi nie zostały uwzględnione.

Artykuł 11

Koszty

Koszty związane z działalnością ENTSO gazu, o której mowa w art. 4–12, ponoszone są przez operatorów systemów przesyłowych i są uwzględniane przy kalkulacji taryf. Organy regulacyjne zatwierdzają te koszty jedynie pod warunkiem, że są one uzasadnione i proporcjonalne.

Artykuł 12

Współpraca regionalna operatorów systemów przesyłowych

1. Operatorzy systemów przesyłowych ustanawiają współpracę regionalną w ramach ENTSO gazu, aby przyczynić się do realizacji zadań, o których mowa w art. 8 ust. 1, 2 i 3. W szczególności publikują oni co dwa lata regionalny plan inwestycyjny, a także mogą podejmować decyzje inwestycyjne w oparciu o ten regionalny plan inwestycyjny.

2. Operatorzy systemów przesyłowych promują opracowywanie rozwiązań operacyjnych w celu zapewnienia optymalnego zarządzania siecią, a także wspierają rozwój giełd energii, skoordynowaną alokację zdolności transgranicznych poprzez niedyskryminacyjne rozwiązania rynkowe, w należyty sposób uwzględniając specyficzne zalety aukcji typu implicit dla alokacji krótkoterminowych oraz integracji mechanizmów bilansowania.

3. Aby osiągnąć cele określone w ust. 1 i 2, obszar geograficzny objęty każdą z regionalnych struktur współpracy może zostać określony przez Komisję z uwzględnieniem istniejących regionalnych struktur współpracy. Każde państwo członkowskie uprawnione jest do promowania współpracy w więcej niż jednym obszarze geograficznym. Środek, o którym mowa w pierwszym zdaniu, mający na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszego rozporządzenia poprzez jego uzupełnienie, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 28 ust. 2.

W tym celu Komisja konsultuje się z Agencją oraz z ENTSO gazu.

Artykuł 13

Taryfy za dostęp do sieci

1. Taryfy lub metody ich kalkulacji stosowane przez operatorów systemów przesyłowych i zatwierdzone przez organy regulacyjne zgodnie z art. 41 ust. 6 dyrektywy 2009/73/WE, jak również taryfy opublikowane zgodnie z art. 32 ust. 1 tej dyrektywy są przejrzyste, uwzględniają potrzebę zachowania integralności systemu oraz potrzebę jego udoskonalenia, odzwierciedlają rzeczywiście poniesione koszty w zakresie, w jakim koszty te odpowiadają kosztom ponoszonym przez operatora sieci o porównywalnej wydajności i strukturze, oraz są przejrzyste, a jednocześnie obejmują odpowiedni zwrot nakładów inwestycyjnych, a w stosownych przypadkach uwzględniają wyniki analizy porównawczej taryf przeprowadzonej przez organy regulacyjne. Taryfy lub metody wykorzystywane do ich kalkulacji stosowane są w sposób niedyskryminacyjny.

Państwa członkowskie mogą zdecydować, że taryfy można ustalać także z wykorzystaniem mechanizmów rynkowych, takich jak aukcje, pod warunkiem że mechanizmy te i wynikające z nich dochody są zatwierdzone przez organ regulacyjny.

Taryfy lub metody ich kalkulacji ułatwiają skuteczny handel gazem oraz konkurencję, pozwalając jednocześnie uniknąć subsydiowania skróśnego między użytkownikami sieci oraz dostarczając zachęt dla inwestycji, jak również utrzymują lub umożliwiają interoperacyjność sieci przesyłowych.

Taryfy dla użytkowników sieci są niedyskryminacyjne i są ustalane oddzielnie dla poszczególnych punktów wejścia do systemu przesyłowego lub wyjścia z niego. Mechanizmy alokacji kosztów oraz metody ustalania stawek w odniesieniu do punktów wejścia i punktów wyjścia są zatwierdzone przez krajowe organy regulacyjne. Państwa członkowskie zapewniają, aby po upływie okresu przejściowego, do dnia 3 września 2011 r., opłaty sieciowe nie były obliczane na podstawie ścieżek kontraktowych.

2. Taryfy za dostęp do sieci nie ograniczają płynności rynku ani nie zakłócają handlu transgranicznego między różnymi systemami przesyłowymi. W przypadku gdy różnice w strukturach taryf lub mechanizmach bilansowania utrudniałyby handel między systemami przesyłowymi, i niezależnie od art. 41 ust. 6 dyrektywy 2009/73/WE, operatorzy systemów przesyłowych w ścisłej współpracy z właściwymi organami krajowymi aktywnie wzmacniają zbieżność struktur taryfowych i zasad dotyczących stosowania opłat, w tym odnoszących się do bilansowania.

Artykuł 14

Usługi związane z dostępem stron trzecich dotyczące operatorów systemów przesyłowych

1. Operatorzy systemów przesyłowych:
  - a) zapewniają oferowanie swoich usług wszystkim użytkownikom sieci w sposób niedyskryminacyjny;
  - b) zapewniają zarówno ciągłe, jak i przerywane usługi związane z dostępem stron trzecich. Cena zdolności przerywanej odzwierciedla prawdopodobieństwo wystąpienia przerwy;
  - c) oferują użytkownikom sieci usługi długo-, jak i krótkoterminowe.

W odniesieniu do pierwszego akapitu lit. a) w przypadku gdy operator systemu przesyłowego oferuje te same usługi różnym odbiorcom, oferuje je na równoważnych warunkach umownych, wykorzystując do tego zharmonizowane umowy przesyłowe lub wspólny kodeks sieci, zatwierdzone przez właściwy organ zgodnie z procedurą określoną w art. 41 dyrektywy 2009/73/WE.

2. Podpisane umowy przesyłowe, w których określono, że data rozpoczęcia ich stosowania jest niestandardowa lub okres ich obowiązywania jest krótszy niż w przypadku standardowej rocznej umowy przesyłowej, nie umożliwiają dowolnego stosowania wyższych lub niższych taryf, które nie odzwierciedlają wartości rynkowej usług zgodnie z zasadami określonymi w art. 13 ust. 1.

3. W stosownych przypadkach, usługi związane z dostępem stron trzecich mogą być świadczone pod warunkiem, że użytkownicy sieci przedstawią odpowiednie gwarancje dotyczące swojej wiarygodności finansowej. Gwarancje takie nie stanowią nieuzasadnionych barier przy wejściu na rynek oraz są niedyskryminacyjne, przejrzyste i proporcjonalne.

Artykuł 15

Usługi związane z dostępem stron trzecich oraz instalacji magazynowych

1. Operatorzy systemu LNG oraz systemu magazynowego:
  - a) oferuje swoje usługi wszystkim użytkownikom sieci w sposób niedyskryminacyjny, dostosowując je do zapotrzebowania rynkowego; w szczególności w przypadku, gdy operator systemu LNG lub systemu magazynowego oferuje te same usługi różnym odbiorcom, dokonuje tego na równoważnych warunkach umownych;
  - b) oferuje usługi, które są zgodne z wykorzystywaniem wzajemnie połączonych systemów przesyłu gazu, a także ułatwiają dostęp dzięki współpracy z operatorem systemu przesyłowego; oraz
  - c) podaje do wiadomości publicznej stosowne informacje, w szczególności dane dotyczące wykorzystywania i dostępności usług, w ramach czasowych, które są zgodne z odpowiednimi potrzebami handlowymi użytkowników instalacji LNG lub instalacji magazynowych, z zastrzeżeniem monitorowania takich publikacji przez krajowe organy regulacyjne.
2. Każdy operator systemu magazynowego:
  - a) zapewnia zarówno ciągłe, jak i przerywane usługi w zakresie dostępu stron trzecich; cena zdolności przerywanej odzwierciedla prawdopodobieństwo wystąpienia przerwy;
  - b) oferuje użytkownikom instalacji magazynowych usługi krótko-, jak i długoterminowe; oraz
  - c) oferuje użytkownikom instalacji magazynowych usługi świadczone zarówno w formie pakietu, jak i oddzielnie — w zakresie przestrzeni magazynowej, zdolności zatłaczania i zdolności wytlaczania.
3. Umowy dotyczące instalacji LNG oraz instalacji magazynowych nie umożliwiają dowolnego stosowania wyższych taryf, w przypadku gdy zostały podpisane:
  - a) poza rokiem gazowym i określono w nich niestandardowe daty rozpoczęcia ich stosowania; lub
  - b) na okres krótszy niż w przypadku standardowej umowy dotyczącej instalacji LNG oraz instalacji magazynowych w ujęciu rocznym.
4. W stosownych przypadkach, usługi związane z dostępem stron trzecich mogą być świadczone pod warunkiem, że użytkownicy sieci przedstawią odpowiednie gwarancje dotyczące swojej wiarygodności finansowej. Gwarancje takie nie mogą stanowić nieuzasadnionych barier przy wejściu na rynek oraz są niedyskryminacyjne, przejrzyste i proporcjonalne.

5. Granice umowne w odniesieniu do wymaganej minimalnej zdolności instalacji LNG i zdolności magazynowania są uzasadniane w oparciu o ograniczenia techniczne i umożliwiają mniejszym użytkownikom instalacji magazynowych uzyskanie dostępu do usług magazynowych.

Artykuł 16

Zasady dotyczące mechanizmów alokacji zdolności i procedur zarządzania ograniczeniami odnoszące się do operatorów systemów przesyłowych

1. Uczestnikom rynku udostępnia się maksymalną zdolność we wszystkich punktach, o których mowa w art. 18 ust. 3, uwzględniając integralność systemu i skuteczną eksploatację sieci.
2. Operator systemu przesyłowego wdraża i podaje do wiadomości publicznej niedyskryminacyjne i przejrzyste mechanizmy alokacji zdolności, które:
  - a) zapewniają właściwe sygnały ekonomiczne dla efektywnego i maksymalnego wykorzystania zdolności technicznej, ułatwiają inwestowanie w nową infrastrukturę oraz ułatwiają transgraniczną wymianę gazu ziemnego;
  - b) są zgodne z mechanizmami rynkowymi, w tym z mechanizmami rynków umów krótkoterminowych i centrów handlu gazem, a jednocześnie zachowują elastyczność i zdolność dostosowywania się do zmieniającej się sytuacji rynkowej; oraz
  - c) są zgodne z systemami dostępu do sieci państw członkowskich.
3. Operator systemu przesyłowego wdraża i podaje do wiadomości publicznej niedyskryminacyjne i przejrzyste procedury zarządzania ograniczeniami, które ułatwiają transgraniczną wymianę gazu ziemnego w oparciu o zasadę niedyskryminacji oraz które oparte są na następujących zasadach:
  - a) w przypadku ograniczeń kontraktowych, operator systemu przesyłowego oferuje niewykorzystaną zdolność na rynku pierwotnym na warunkach przewidujących co najmniej jednodniowe wyprzedzenie i na zasadach przerywanych; oraz
  - b) użytkownikom sieci zamierzającym odsprzedać lub poddzierżawić ich niewykorzystaną zakontraktowaną zdolność na rynku wtórnym przysługuje takie prawo.

W odniesieniu do lit. b) państwo członkowskie może wymagać powiadomienia lub poinformowania o tym operatora systemu przesyłowego przez użytkowników sieci.

4. W przypadku wystąpienia ograniczeń fizycznych operator systemu przesyłowego lub, w stosownych przypadkach, organy regulacyjne, stosują niedyskryminacyjne, przejrzyste mechanizmy alokacji zdolności.

5. Operatorzy systemów przesyłowych regularnie dokonują oceny zapotrzebowania rynku na nowe inwestycje. Przy planowaniu nowych inwestycji operatorzy systemu przesyłowego oceniają zapotrzebowanie na rynku i uwzględniają bezpieczeństwo dostaw.

Artykuł 17

Zasady dotyczące mechanizmów alokacji zdolności i procedur zarządzania ograniczeniami dotyczące instalacji magazynowych oraz instalacji LNG

1. Uczestnikom rynku udostępnia się maksymalną pojemność instalacji magazynowych i zdolność instalacji LNG, uwzględniając integralność i eksploatację systemu.
2. Operatorzy systemu LNG oraz systemu magazynowego wdrażają i podają do wiadomości publicznej niedyskryminacyjne i przejrzyste mechanizmy alokacji zdolności, które:
  - a) zapewniają właściwe sygnały ekonomiczne dla efektywnego i maksymalnego wykorzystania zdolności oraz ułatwiają inwestowanie w nową infrastrukturę;
  - b) są zgodne z mechanizmami rynkowymi, w tym z mechanizmami rynków kontraktów krótkoterminowych i centrów handlu gazem, a jednocześnie zachowują elastyczność i możliwość dostosowywania się do zmieniającej się sytuacji rynkowej; oraz
  - c) są zgodne z przyłączonymi systemami dostępu do sieci.
3. Umowy dotyczące instalacji LNG oraz instalacji magazynowych obejmują środki przeciwdziałające akumulacji rezerw zdolności przez uwzględnienie następujących zasad, które stosuje się w przypadku ograniczeń kontraktowych:
  - a) operator systemu musi niezwłocznie zaoferować niewykorzystaną zdolność instalacji LNG i zdolność magazynowania na rynku pierwotnym; w przypadku instalacji magazynowych musi to nastąpić z co najmniej jednodniowym wyprzedzeniem i na zasadach przerywanych;
  - b) użytkownicy instalacji LNG oraz instalacji magazynowych, którzy chcą odsprzedać swoją zakontraktowaną zdolność na rynku wtórnym, muszą być do tego uprawnieni.

Artykuł 18

Wymogi przejrzystości dotyczące operatorów systemów przesyłowych

1. Operator systemu przesyłowego podaje do wiadomości publicznej szczegółowe informacje dotyczące oferowanych przez siebie usług i stosowanych warunków, wraz z informacjami technicznymi potrebnymi użytkownikom sieci do uzyskania skutecznego dostępu do sieci.
2. W celu zapewnienia stosowania przejrzystych, obiektywnych i niedyskryminacyjnych taryf oraz w celu ułatwienia skutecznego wykorzystania sieci gazowej, operator systemu przesyłowego lub odpowiednie organy krajowe podają do wiadomości publicznej odpowiednio i dostatecznie szczegółowe informacje na temat podstaw, metod kalkulacji i struktury taryf.
3. W odniesieniu do świadczonych przez siebie usług, każdy operator systemu przesyłowego podaje do wiadomości publicznej informacje liczbowe o technicznej, zakontraktowanej i dostępnej zdolności dla wszystkich właściwych punktów, w tym dla punktów wejścia i wyjścia, w sposób regularny i z zachowaniem ciągłości, w przyjaznej dla użytkownika i znormalizowanej formie.

4. Odpowiednie punkty systemu przesyłowego, których dotyczą informacje, które mają być objęte wymogiem podania do wiadomości publicznej, zatwierdzane są przez właściwe organy po konsultacji z użytkownikami sieci.

5. Operator systemu przesyłowego zawsze ujawnia informacje wymagane na mocy niniejszego rozporządzenia w sposób zrozumiały, wymiennie jasny i łatwo dostępny oraz na niedyskryminacyjnych zasadach.

6. Operator systemu przesyłowego podaje do wiadomości publicznej informacje ex-post i ex-ante dotyczące podaży i popytu, oparte na nominacjach, prognozach oraz zrealizowanych przepływach do i z systemu. Krajowy organ regulacyjny zapewnia, aby wszystkie tego rodzaju informacje były podawane do wiadomości publicznej. Poziom szczegółowości informacji podawanych do wiadomości publicznej odzwierciedla informacje, którymi dysponuje operator systemu przesyłowego.

Operator systemu przesyłowego podaje do wiadomości publicznej informacje o działaniach podjętych w celu zbilansowania systemu, a także o poniesionych w związku z tym kosztach i wygenerowanych dochodach.

Uczestnicy rynku, których to dotyczy, dostarczają operatorowi systemu przesyłowego dane, o których mowa w niniejszym artykule.

Artykuł 19

Wymogi przejrzystości dotyczące instalacji LNG oraz instalacji magazynowych

1. Operatorzy systemu LNG i systemu magazynowego podają do wiadomości publicznej szczegółowe informacje dotyczące oferowanych przez siebie usług i stosowanych warunków wraz z informacjami technicznymi niezbędnymi użytkownikom instalacji LNG oraz instalacji magazynowych do uzyskania skutecznego dostępu do instalacji LNG oraz instalacji magazynowych.

2. W odniesieniu do świadczonych przez siebie usług, operatorzy systemu LNG i systemu magazynowego podają do wiadomości publicznej informacje liczbowe o zakontraktowanej i dostępnej zdolności instalacji LNG i instalacji magazynowych w sposób regularny i z zachowaniem ciągłości, w przyjaznej dla użytkownika i znormalizowanej formie.

3. Operatorzy systemu LNG i systemu magazynowego zawsze ujawniają informacje wymagane na mocy niniejszego rozporządzenia w sposób zrozumiały, wymiennie jasny i łatwo dostępny oraz na niedyskryminacyjnych zasadach.

4. Operatorzy systemu LNG i systemu magazynowego podają do wiadomości publicznej informacje o ilości gazu w każdej instalacji magazynowej lub instalacji LNG, lub w grupie instalacji magazynowych — jeżeli taki dostęp jest oferowany użytkownikom, ilościach gazu wprowadzonych i pobranych, jak również o dostępnej zdolności instalacji magazynowych i instalacji LNG, w tym w odniesieniu do instalacji zwolnionych z dostępu stron trzecich. Informacje te są również przekazywane operatorowi systemu przesyłowego, który podaje je do wiadomości publicznej w ujęciu zbiorczym dla systemu lub podsystemu określonego za pomocą odpowiednich punktów. Informacje te są aktualizowane co najmniej raz dziennie.

W przypadkach, w których użytkownik systemu magazynowego jest jedynym użytkownikiem instalacji magazynowej, użytkownik ten może przedłożyć krajowemu organowi regulacyjnemu uzasadniony wniosek dotyczący poufnego traktowania danych, o których mowa w akapicie pierwszym. W przypadku gdy krajowy organ regulacyjny uzna, że taki wniosek jest zasadny — uwzględniając w szczególności potrzebę równoważenia interesu zgodnej z prawem ochrony tajemnic handlowych, których wyjawienie negatywnie wpłynęłoby na ogólną strategię handlową użytkownika systemu magazynowego, z celem utworzenia konkurencyjnego rynku wewnętrznego gazu — może zezwolić operatorowi systemu magazynowego na niepodawanie do publicznej wiadomości danych, o których mowa w akapicie pierwszym, przez okres nie dłuższy niż jeden rok.

Drugi akapit stosuje się bez uszczerbku dla obowiązków w zakresie informacji i publikacji nałożonych na operatora systemu przesyłowego, o których mowa w akapicie pierwszym, chyba że dane zbiorcze są identyczne z danymi dotyczącymi konkretnego systemu magazynowego, w odniesieniu do których krajowy organ regulacyjny wyraził zgodę na niepodawanie do publicznej wiadomości.

5. W celu zapewnienia przejrzystych, obiektywnych i niedyskryminacyjnych tarif oraz w celu ułatwienia skutecznego wykorzystania infrastruktury, operatorzy instalacji LNG i instalacji magazynowych lub odpowiednie krajowe organy regulacyjne podają do wiadomości publicznej wystarczająco szczegółowe informacje na temat ustalania, metod obliczania i struktury tarif w odniesieniu do infrastruktury w ramach regulowanego dostępu stron trzecich.

Artykuł 20

Prowadzenie dokumentacji przez operatorów systemów

Operatorzy systemów przesyłowych, operatorzy systemów magazynowych i operatorzy systemów LNG przechowują przez okres pięciu lat do dyspozycji organów krajowych, w tym również krajowego organu regulacyjnego i krajowego organu ochrony konkurencji oraz Komisji wszystkie informacje, o których mowa w art. 18 i 19 oraz w części 3 załącznika I.

Artykuł 21

Zasady bilansowania i opłaty za niezbilansowanie

1. Zasady bilansowania opracowywane są w sposób sprawiedliwy, niedyskryminacyjny i przejrzysty oraz opierają się na obiektywnych kryteriach. Zasady bilansowania odzwierciedlają prawdziwe potrzeby systemu i uwzględniają środki, którymi dysponuje operator systemu przesyłowego. Zasady bilansowania mają charakter rynkowy.

2. Aby umożliwić użytkownikom sieci podejmowanie środków zaradczych w odpowiednim czasie, operator systemu przesyłowego dostarcza wystarczające, terminowe i wiarygodne, pobierane *on-line* informacje na temat statusu bilansowego użytkowników sieci.

Dostarczane informacje odzwierciedlają poziom informacji, którymi dysponuje operator systemu przesyłowego, oraz okres rozliczeniowy, za który naliczane są opłaty za niezbilansowanie.

Za dostarczanie informacji na mocy niniejszego ustępu nie pobiera się opłat.

3. Opłaty za niezbilansowanie odzwierciedlają w miarę możliwości koszty, a jednocześnie zapewniają odpowiednie środki zachęcające użytkowników sieci do bilansowania ilości gazu wprowadzanego przez nich do sieci i pobieranego z niej. Nie mogą być wykorzystywane jako subsydiowanie skrośne między użytkownikami sieci i nie utrudniają wejścia na rynek nowym podmiotom.

Właściwe organy lub, w stosownych przypadkach, operator systemu przesyłowego podają do wiadomości publicznej wszelkie metody kalkulacji opłat za niezbilansowanie, a także taryfy wynikowe.

4. Państwa członkowskie zapewniają, aby w celu ułatwienia handlu gazem operatorzy systemów przesyłowych starali się zharmonizować systemy bilansowania oraz minimalizować struktury i poziomy opłat za bilansowanie.

Artykuł 22

Handel prawami do zdolności

Każdy operator systemu przesyłowego, systemu magazynowego oraz systemu LNG podejmuje rozsądne kroki w celu umożliwienia i ułatwienia swobodnego handlu prawami do zdolności w sposób przejrzysty i niedyskryminacyjny. Każdy operator opracowuje zharmonizowane umowy przesyłowe i umowy dotyczące instalacji LNG i instalacji magazynowych oraz procedury obowiązujące na rynku pierwotnym, aby ułatwić handel prawami do zdolności na rynku wtórnym i uznaje przeniesienie pierwotnych praw do zdolności, jeżeli zostanie o nim powiadomiony przez użytkowników systemu.

Organy regulacyjne są powiadamiane o zharmonizowanych umowach przesyłowych i umowach dotyczących instalacji LNG i instalacji magazynowych.

Artykuł 23

Wytyczne

1. W stosownych przypadkach wytyczne, które zapewniają minimalny stopień harmonizacji niezbędny do realizacji celów niniejszego rozporządzenia określają:

- a) szczegóły dotyczące usług związanych z dostępem stron trzecich, w tym charakter, czas trwania i inne wymogi dotyczące tych usług zgodnie z art. 14 i 15;
- b) szczegóły dotyczące zasad będących podstawą mechanizmu alokacji zdolności oraz stosowania procedur zarządzania ograniczeniami w przypadku ograniczeń kontraktowych, zgodnie z art. 16 i 17;
- c) szczegóły dotyczące dostarczania informacji i określenia informacji technicznych potrzebnych użytkownikom sieci do uzyskania skutecznego dostępu do systemu oraz określenia wszystkich odpowiednich punktów w celu spełnienia wymogów w zakresie przejrzystości, w tym informacji, które mają zostać podane do wiadomości publicznej dla wszystkich odpowiednich punktów, a także harmonogramu publikowania tych informacji, zgodnie z art. 18 i 19;

d) szczegóły dotyczące metod kalkulacji taryf związanych z transgranicznym handlem gazem ziemnym, zgodnie z art. 13;

e) szczegóły dotyczące obszarów wymienionych w art. 8 ust. 6.

W tym celu Komisja konsultuje się z Agencją oraz z ENTSO gazu.

2. Wytyczne dotyczące kwestii wymienionych w ust. 1 lit. a), b) i c), w odniesieniu do operatorów systemów przesyłowych, określono w załączniku I.

Komisja może przyjąć wytyczne dotyczące kwestii wymienionych w ust. 1 niniejszego artykułu i dokonać zmian wytycznych, o których mowa w jego lit. a), b) i c). Środki te, mające na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszego rozporządzenia, między innymi poprzez jego uzupełnienie, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 28 ust. 2.

3. Stosowanie i zmiana wytycznych przyjętych zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, odzwierciedlają różnice między krajowymi systemami gazowymi, dlatego też nie wymagają tworzenia na poziomie Wspólnoty jednolitych, szczegółowych warunków dostępu stron trzecich. Wytyczne te mogą jednak ustanawiać minimalne wymagania, które należy spełnić w celu zapewnienia niedyskryminacyjnych i przejrzystych warunków dostępu do sieci niezbędnych dla rynku wewnętrznego gazu ziemnego i które mogą być następnie stosowane z uwzględnieniem różnic między krajowymi systemami gazowymi.

Artykuł 24

Organy regulacyjne

Wykonując swoje obowiązki wynikające z niniejszego rozporządzenia, organy regulacyjne zapewniają przestrzeganie niniejszego rozporządzenia i wytycznych przyjętych zgodnie z art. 23.

W stosownych przypadkach organy te współpracują między sobą, z Komisją oraz z Agencją, zgodnie z rozdziałem VIII dyrektywy 2009/73/WE.

Artykuł 25

Dostarczanie informacji

Państwa członkowskie oraz organy regulacyjne dostarczają Komisji, na wniosek, wszelkie informacje niezbędne do celów art. 23.

Komisja ustala rozsądny termin, w jakim należy dostarczać informacje, uwzględniając stopień złożoności i pilności wymaganych informacji.

Artykuł 26

Prawo państw członkowskich do wprowadzania bardziej szczegółowych środków

Niniejsze rozporządzenie pozostaje bez uszczerbku dla praw państw członkowskich do utrzymania lub wprowadzenia środków zwierających przepisy bardziej szczegółowe niż te określone w niniejszym rozporządzeniu lub w wytycznych, o których mowa w art. 23.

Artykuł 27

Sankcje

1. Państwa członkowskie ustanawiają zasady dotyczące sankcji mających zastosowanie w przypadku naruszenia przepisów niniejszego rozporządzenia i podejmują wszelkie środki niezbędne do zapewnienia wdrożenia tych przepisów. Przewidziane sankcje muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję do dnia 1 lipca 2006 r. o tych zasadach odpowiadających przepisom określonym w rozporządzeniu (WE) nr 1775/2005 oraz niezwłocznie powiadamiają Komisję o wszelkich późniejszych zmianach mających na nie wpływ. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o zasadach, które nie odpowiadają przepisom określonym w rozporządzeniu (WE) nr 1775/2005 do dnia 3 września 2009 r. oraz niezwłocznie powiadamiają Komisję o wszelkich późniejszych zmianach mających na nie wpływ.

2. Sankcje przewidziane zgodnie z ust. 1 nie mają charakteru karnoprawnego.

Artykuł 28

Procedura komitetowa

1. Komisja jest wspierana przez komitet ustanowiony na mocy art. 51 dyrektywy 2009/73/WE.

2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu, stosuje się art. 5a ust. 1–4 oraz art. 7 decyzji 1999/468/WE, z uwzględnieniem jej art. 8.

Artykuł 29

Sprawozdanie Komisji

Komisja monitoruje wykonywanie niniejszego rozporządzenia. W swoim sprawozdaniu zgodnie z art. 52 ust. 6 dyrektywy 2009/73/WE Komisja przedstawia również doświadczenie uzyskane w ramach stosowania niniejszego rozporządzenia. Sprawozdanie bada w szczególności, w jakim stopniu rozporządzenie okazało się skuteczne w zapewnianiu niedyskryminacyjnego i odzwierciedlającego koszty dostępu do sieci przesyłowych gazu, aby umożliwić odbiorcom dokonywanie wyboru w ramach właściwie funkcjonującego rynku wewnętrznego gazu oraz przyczynić się do długoterminowego bezpieczeństwa dostaw. Jeżeli jest to konieczne, sprawozdaniu towarzyszą odpowiednie wnioski lub zalecenia.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli 13 lipca 2009 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
H.-G. PÖTTERING
Przewodniczący

Artykuł 30

Odstępstwa i zwolnienia

Niniejsze rozporządzenie nie ma zastosowania do:

- systemów przesyłowych gazu ziemnego znajdujących się w państwach członkowskich — w okresie obowiązywania odstępstw przyznanych zgodnie z art. 49 dyrektywy 2009/73/WE;
- istotnych nowych infrastruktur, tj. połączeń wzajemnych, instalacji LNG i instalacji magazynowych oraz znaczącego zwiększenia zdolności istniejącej infrastruktury i modyfikacji tej infrastruktury, umożliwiających dostęp do nowych źródeł dostaw gazu, o których mowa w art. 36 ust. 1 i 2 dyrektywy 2009/73/WE i zwolnionych ze stosowania przepisów art. 9, 14, 32, 33, 34 lub art. 41 ust. 6, 8 i 10 tej dyrektywy, tak długo, jak długo są one zwolnione ze stosowania przepisów, o których mowa w niniejszym akapicie, z wyjątkiem art. 19 ust. 4 niniejszego rozporządzenia; lub
- systemów przesyłowych gazu ziemnego, którym przyznano odstępstwa zgodnie z art. 48 dyrektywy 2009/73/WE.

W odniesieniu do akapitu pierwszego lit. a), państwa członkowskie, którym przyznano odstępstwa zgodnie z art. 49 dyrektywy 2009/73/WE mogą zwrócić się do Komisji z wnioskiem o tymczasowe odstępstwo od stosowania niniejszego rozporządzenia na okres do dwóch lat od daty wygaśnięcia odstępstwa, o którym mowa w niniejszym punkcie.

Artykuł 31

Uchylenie

Rozporządzenie (WE) nr 1775/2005 traci moc od dnia 3 marca 2011 r. Odesłania do uchylonego rozporządzenia traktuje się jak odesłania do niniejszego rozporządzenia i odczytuje zgodnie z tabelą korelacji zawartą w załączniku II.

Artykuł 32

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 3 września 2009 r.

W imieniu Rady
E. ERLANDSSON
Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK I

WYTYCZNE

1. **Usługi związane z dostępem stron trzecich w zakresie odnoszącym się do operatorów systemów przesyłowych**
  1. Operatorzy systemów przesyłowych oferują usługi ciągłe i przerywane, których czas trwania wynosi co najmniej jeden dzień.
  2. Zharmonizowane umowy przesyłowe i wspólne kodeksy sieci opracowuje się tak, aby ułatwiały one handel zdolnością zakontraktowaną przez użytkowników sieci oraz ponowne jej wykorzystanie, nie utrudniając udostępniania zdolności.
  3. Operatorzy systemów przesyłowych opracowują kodeksy sieci i zharmonizowane umowy po przeprowadzeniu odpowiednich konsultacji z użytkownikami sieci.
  4. Operatorzy systemów przesyłowych wdrażają znormalizowane procedury nominacji i renominacji. Opracowują systemy informacji i środki komunikacji elektronicznej w celu dostarczania użytkownikom sieci odpowiednich danych oraz uproszczenia transakcji, takich jak składanie nominacji, kontraktowanie i przenoszenie praw do zdolności między użytkownikami sieci.
  5. Operatorzy systemów przesyłowych harmonizują formalne procedury składania wniosków i terminy udzielania odpowiedzi według najlepszej praktyki branżowej w celu maksymalnego skrócenia terminów udzielania odpowiedzi. Przewidują oni systemy rezerwowania i potwierdzania zdolności oraz procedury nominacji i renominacji *on-line* nie później niż dnia 1 lipca 2006 r. po konsultacji z użytkownikami sieci.
  6. Operatorzy systemów przesyłowych nie pobierają oddzielnych opłat od użytkowników sieci za wnioski o udzielenie informacji i za transakcje związane z ich umowami przesyłowymi, i które przeprowadzane są zgodnie ze standardowymi zasadami i procedurami.
  7. Opłaty za wnioski o udzielenie informacji, które wymagają nadzwyczajnych lub niewspółmiernie dużych wydatków, np.: przeprowadzenie studium wykonalności, mogą być pobierane oddzielnie, pod warunkiem że opłaty te zostaną należycie uzasadnione.
  8. Operatorzy systemów przesyłowych współpracują z innymi operatorami systemów przesyłowych przy koordynowaniu konserwacji i remontów swoich sieci w celu zminimalizowania wszelkich zakłóceń usług przesyłowych świadczonych na rzecz użytkowników sieci i operatorów systemów przesyłowych na innych obszarach oraz w celu zapewnienia równych korzyści pod względem bezpieczeństwa dostaw, w tym w odniesieniu do tranzytu.
  9. Operatorzy systemów przesyłowych publikują przynajmniej raz w roku, we wcześniej określonym terminie, z odpowiednim wyprzedzeniem, wszystkie planowane okresy konserwacji i remontów, które mogą mieć wpływ na prawa użytkowników sieci wynikające z umów przesyłowych, a także związane z nimi informacje dotyczące eksploatacji. Obejmuje to niezwłoczne i niedyskryminacyjne podawanie do wiadomości publicznej informacji o wszelkich zmianach okresów konserwacji i remontów oraz powiadamianie o nieplanowanych konserwacjach i remontach, niezwłocznie po uzyskaniu tych informacji przez operatora systemu przesyłowego. W okresach konserwacji i remontów, operatorzy systemów przesyłowych regularnie publikują uaktualnione informacje dotyczące szczegółów, spodziewanego czasu trwania i rezultatu konserwacji i remontów.
  10. Operatorzy systemów przesyłowych przechowują i udostępniają właściwym organom, na ich wniosek, dzienny rejestr rzeczywiście prowadzonych konserwacji i remontów oraz zaistniałych zakłóceń w przepływie. Informacje te udostępniane są również na wniosek podmiotów, których dotyczą takie zakłócenia.
2. **Zasady mechanizmów alokacji zdolności i procedury zarządzania ograniczeniami w zakresie odnoszącym się do operatorów systemów przesyłowych oraz ich stosowanie w wypadku ograniczeń kontraktowych**
  - 2.1. *Zasady mechanizmów alokacji zdolności i procedury zarządzania ograniczeniami w zakresie odnoszącym się do operatorów systemów przesyłowych*
    1. Mechanizmy alokacji zdolności i procedury zarządzania ograniczeniami ułatwiają rozwój konkurencji i płynność handlu zdolnością oraz są zgodne z mechanizmami rynkowymi, w tym rynków kontraktów krótkoterminowych i centrów handlu gazem. Są elastyczne i mają zdolność dostosowywania się do zmieniającej się sytuacji rynkowej.
    2. Takie mechanizmy i procedury uwzględniają integralność danego systemu, a także bezpieczeństwo dostaw.

3. Takie mechanizmy i procedury nie utrudniają wchodzenia na rynek nowym uczestnikom ani też nie tworzą nieuzasadnionych barier we wchodzeniu na rynek. Nie uniemożliwiają skutecznej konkurencji między uczestnikami rynku, w tym między nowymi, wchodzącymi na rynek uczestnikami oraz spółkami z małym udziałem w rynku.
4. Takie mechanizmy i procedury zapewniają właściwe sygnały ekonomiczne dla skutecznego i maksymalnego wykorzystania zdolności technicznej oraz ułatwiają inwestowanie w nową infrastrukturę.
5. Użytkownicy sieci są informowani o okolicznościach, które mogłyby mieć wpływ na dostępność zakontraktowanej zdolności. Informacje dotyczące przerw powinny odzwierciedlać poziom informacji, jakimi dysponuje operator systemu przesyłowego.
6. W przypadku wystąpienia trudności w realizacji zobowiązań umownych dotyczących dostaw — z powodów związanych z integralnością systemu — operatorzy systemów przesyłowych powinni powiadomić o tym użytkowników sieci oraz niezwłocznie podjąć działania zmierzające do niedyskryminacyjnego rozwiązania zaistniałego problemu.

Przed wdrożeniem procedur, operatorzy systemów przesyłowych konsultują je z użytkownikami sieci oraz uzgadniają je z organem regulacyjnym.

2.2. Procedury zarządzania ograniczeniami w przypadku ograniczeń kontraktowych

1. W przypadku niewykorzystania zakontraktowanej zdolności, operatorzy systemów przesyłowych udostępniają tę zdolność na rynku pierwotnym na zasadach przerywanych poprzez umowy o zróżnicowanym okresie obowiązywania, jeżeli właściwy użytkownik sieci nie oferuje jej na rynku wtórnym za rozsądną cenę.
2. Dochody z uwolnionej zdolności przerywanej są rozdzielane zgodnie z zasadami zatwierdzonymi lub przyjętymi przez właściwy organ regulacyjny. Zasady te są zgodne z wymogami skutecznego i efektywnego wykorzystania systemu.
3. Właściwy organ regulacyjny może ustalić rozsądną cenę za uwolnienie zdolności przerywanej, uwzględniając występowanie szczególnych okoliczności.
4. W stosownych przypadkach, operatorzy systemów przesyłowych podejmują odpowiednie działania w celu zaoferowania na rynku przynajmniej części niewykorzystanej zdolności w formie zdolności ciągłej.
3. **Określenie informacji technicznych potrzebnych użytkownikom sieci do uzyskania skutecznego dostępu do systemu, określanie wszystkich właściwych punktów w celu spełnienia wymogów w zakresie przejrzystości oraz informacji, które mają być publikowane w odniesieniu do wszystkich właściwych punktów, a także harmonogramu publikowania tych informacji**

3.1. Określenie informacji technicznych potrzebnych użytkownikom sieci do uzyskania skutecznego dostępu do systemu

Operatorzy systemów przesyłowych publikują przynajmniej następujące informacje o swoich systemach i usługach:

- a) szczegółowy i wszechstronny opis różnych rodzajów oferowanych usług i opłat za te usługi;
- b) różne rodzaje umów przesyłowych dostępnych w odniesieniu do tych usług oraz, w stosownych przypadkach, kodeks sieci lub standardowe warunki określające prawa i obowiązki wszystkich użytkowników sieci, w tym zharmonizowane umowy przesyłowe oraz inne odpowiednie dokumenty;
- c) zharmonizowane procedury stosowane przy korzystaniu z systemu przesyłowego wraz z definicjami najważniejszych warunków;
- d) przepisy dotyczące alokacji zdolności, zarządzania ograniczeniami i procedur zapobiegania akumulacji rezerw zdolności oraz procedur dotyczących jej ponownego wykorzystania;
- e) zasady mające zastosowanie w stosunku do operatora systemu przesyłowego w handlu zdolnością na rynku wtórnym;
- f) jeśli ma to zastosowanie — poziomy elastyczności i tolerancji stosowane w usługach przesyłowych i innych usługach bez oddzielnych opłat, jak również oferowana dodatkowo elastyczność i związane z nią opłaty;

- g) szczegółowy opis systemu gazowego zarządzanego przez operatora systemu przesyłowego wskazujący wszystkie właściwe punkty łączące jego system z systemem przesyłowym innego operatora systemu przesyłowego lub z infrastrukturą gazową, taką jak infrastruktura skroplonego gazu ziemnego (LNG), oraz infrastrukturą niezbędną do świadczenia usług pomocniczych określonych w art. 2 pkt 14 dyrektywy 2009/73/WE;
- h) informacje o jakości gazu i wymogach dotyczących ciśnienia;
- i) zasady mające zastosowanie przy przyłączeniu do systemu zarządzanego przez operatora systemu przesyłowego;
- j) wszelkie, podawane na czas, informacje dotyczące proponowanych lub faktycznych zmian w usługach lub warunkach, w tym zmian elementów wymienionych w lit. a)–i).

3.2. Określenie wszystkich właściwych punktów w celu spełnienia wymogów przejrzystości

Właściwe punkty obejmują co najmniej:

- a) wszystkie punkty wejścia do sieci zarządzanej przez operatora systemu przesyłowego;
- b) wszystkie najważniejsze punkty wyjścia i strefy wyjścia posiadające co najmniej 50 % całkowitej zdolności wyjściowej sieci danego operatora systemu przesyłowego, w tym również wszystkie punkty wyjścia lub strefy wyjścia posiadające ponad 2 % całkowitej zdolności punktu wyjścia sieci;
- c) wszystkie punkty łączące różne sieci operatorów systemów przesyłowych;
- d) wszystkie punkty łączące sieć operatora systemu przesyłowego z terminalem LNG;
- e) wszystkie istotne punkty w sieci danego operatora systemu przesyłowego wraz z punktami połączenia z węzłami sieci gazowej. Wszystkie punkty uznawane za istotne, co do których, na podstawie doświadczenia, istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia ograniczeń fizycznych;
- f) wszystkie punkty łączące sieć danego operatora systemu przesyłowego z infrastrukturą niezbędną do świadczenia usług pomocniczych, określonych w art. 2 pkt 14 dyrektywy 2009/73/WE.

3.3. Informacje, które mają być publikowane w odniesieniu do wszystkich właściwych punktów i harmonogram publikowania tych informacji

1. W odniesieniu do wszystkich właściwych punktów, operatorzy systemów przesyłowych publikują w Internecie, w sposób regularny i z zachowaniem ciągłości, w przyjaznej dla użytkownika i znormalizowanej formie, następujące informacje o dziennym stanie zdolności:
  - a) maksymalna zdolność techniczna w obu kierunkach;
  - b) całkowita zakontraktowana i przerywana zdolność; oraz
  - c) dostępna zdolność.
2. Dla wszystkich właściwych punktów, operatorzy systemu przesyłowego publikują informacje dotyczące dostępnej zdolności na okres obejmujący przynajmniej 18 następujących miesięcy i uaktualniają te informacje przynajmniej co miesiąc lub częściej, w miarę otrzymywania nowych informacji.
3. Operatorzy systemów przesyłowych codziennie publikują uaktualnienia dotyczące dostępności krótkoterminowych usług (z wyprzedzeniem jednodniowym i tygodniowym) oparte, między innymi, na nominacjach, aktualnych zobowiązaniach wynikających z zawartych umów oraz regularnych, długoterminowych przewidywaniach dotyczących dostępnej zdolności w ujęciu rocznym, dla dziesięcioletniego okresu, dla wszystkich właściwych punktów.
4. Operatorzy systemów przesyłowych publikują w sposób ciągły wskaźniki maksymalnego i minimalnego miesięcznego wykorzystania zdolności, jak również średni roczny przepływ we wszystkich właściwych punktach za okres ostatnich trzech lat.
5. Operatorzy systemów przesyłowych prowadzą dzienny rejestr rzeczywistych łącznych przepływów obejmujący co najmniej ostatnie trzy miesiące.
6. Operatorzy systemów przesyłowych prowadzą rejestr wszystkich umów dotyczących zdolności oraz innych właściwych informacji na temat obliczania i udostępniania zdolności, do którego właściwe organy krajowe mają dostęp w celu wypełniania swoich obowiązków.

7. Operatorzy systemów przesyłowych zapewniają przyjazne dla użytkownika instrumenty umożliwiające kalkulację taryf za dostępne usługi i sprawdzanie *on-line* dostępnej zdolności.
  8. W przypadku gdy operatorzy systemów przesyłowych nie są w stanie publikować informacji zgodnie z pkt 1, 3 i 7, konsultują się z właściwymi organami krajowymi i ustalają plan działania, który powinien być wdrożony jak najszybciej, nie później jednak niż dnia 31 grudnia 2006 r.
-

ZAŁĄCZNIK II

TABELA KORELACJI

Rozporządzenie (WE) nr 1775/2005	Niniejsze rozporządzenie
art. 1	art. 1
art. 2	art. 2
—	art. 3
—	art. 4
—	art. 5
—	art. 6
—	art. 7
—	art. 8
—	art. 9
—	art. 10
—	art. 11
—	art. 12
art. 3	art. 13
art. 4	art. 14
—	art. 15
art. 5	art. 16
—	art. 17
art. 6	art. 18
—	art. 19
—	art. 20
art. 7	art. 21
art. 8	art. 22
art. 9	art. 23
art. 10	art. 24
art. 11	art. 25
art. 12	art. 26
art. 13	art. 27
art. 14	art. 28
art. 15	art. 29
art. 16	art. 30
—	art. 31
art. 17	art. 32
załącznik	załącznik I